

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi maataloustulolain 15 §:n muuttamisesta.

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.

Esityksen tarkoituksena on muuttaa niitä maataloustulolaissa (1102/77) säädettyjä maataloustuotteiden tuotanto- ja vientimääriä, joiden vientikustannuksista valtio vastaa ja joiden yli

menevän viennin osan kustannukset jäävät maatalouden osalle, siten, että sanotut tuotanto- ja vientimäärät olisivat vuonna 1981 samat kuin vuonna 1980.

PERUSTELUT.

1. Nykyinen tilanne.

Maatalouden osallistuminen ylituotannon markkinoinnista aiheutuviin kustannuksiin perustuu maataloustulolain 15 §:ssä, sellaisena kuin se on 29 päivänä kesäkuuta 1978 annetussa laissa (515/78), säädettyihin tuotantotavoitteisiin vuosina 1979, 1980 ja 1981. Mikäli meijereiden vastaanottama maitomäärä tai sianlihan, lihajalosteisiin sisältyvä sianliha mukaan luettuna, kananmunien, rehuviljan ja leipäviljan vientimäärät ylittävät laissa säädetty määrät, maatalous vastaa ylittävän osan vientikustannuksista. Mikäli nämä määrät, maitoa lukuunottamatta, alitetaan, maatalouden osuutta hyvitetään alitteen mukaisesti viennistä valtiolle keskimäärin aiheutuvia kustannuksia vastaavalla määrällä.

Tuotantotavoitteet on säädetty vuosittain siten aleneviksi, että maatalous vastaa vientikustannuksista, mikäli tuotanto- ja vientimäärät ylittävät meijereiden vastaanottaman maidon osalta vuonna 1979 2 710 milj. litraa, vuonna 1980 2 675 milj. litraa ja vuonna 1981 2 660 milj. litraa, sianlihan osalta vuonna 1979

14 milj. kiloa, vuonna 1980 13 milj. kiloa ja vuonna 1981 12 milj. kiloa, kananmunien osalta vuonna 1979 15 milj. kiloa, vuonna 1980 12 milj. kiloa ja vuonna 1981 10 milj. kiloa, leipäviljan osalta vuonna 1979 105 milj. kiloa, vuonna 1980 100 milj. kiloa ja vuonna 1981 95 milj. kiloa sekä rehuviljan osalta vuonna 1979 210 milj. kiloa, vuonna 1980 200 milj. kiloa ja vuonna 1981 195 milj. kiloa.

2. Muutoksen syyt.

Antaessaan maataloustulolakia koskevan esityksen eduskunnalle hallitus ehdotti vuoden 1981 tuotantotavoitteet tarkistettaviksi viimeistään vuonna 1980, kun on nähty, miten lain toteuttamisen alkuvuosina tuotanto- ja markkinointitilanne sekä työllisyystilanne ovat kehittyneet.

Jo ennen lain voimaantuloa ja sen aikana toteutetuista tuotantoa supistavista ja tasapainottavista toimenpiteistä huolimatta tuotanto ei ole supistunut sillä määrällä kuin tavoitteet olisivat edellyttäneet. Meijereiden vastaanottama

maitomäärä nousi jo lain antamisen jälkeen ennen vuotta 1979, jolloin tavoitteet astuivat voimaan, vuonna 1978 2 841 milj. litraan ja vuonna 1979 2 890 milj. litraan. Sianlihan vienti, lihajalosteiden sisältämä sianliha mukaanlukien nousi vuoden 1978 22,2 milj. kilosta 27,2 milj. kiloon vuonna 1979. Kanamunien vienti on sensijaan pysynyt noin 22 milj. kilon tasolla. Tavoitteiden voimassaollessa leipäviljaa ei ole viety. Rehuviljaa on viety vuonna 1979 45 milj. kiloa.

Vuonna 1980 maidontuotanto ei näytä supistuvan edellisestä vuodesta vaikka tähän tähtäviä uusia supistamistoimenpiteitä on toteutettu. Kanamunien vientitarve lisääntyy hieman edellisestä vuodesta. Sianlihan vientimäärän sen sijaan arvioidaan hieman vähenevän.

Maataloustuotannon supistamismahdollisuudet vuonna 1981 näyttävät olevan pienemmät kuin lain mukaisten tavoitteiden aleneminen edellyttäisi. Vaikka viljan vientitarvetta ei odoteta myöskään vuonna 1981 syntyvän, tästä tuleva vähennys maatalouden vientikustannusosuuteen ei riitä estämään maatalouden vientikustannusrasitteen olennaista kasvua nykyisestä.

Maatalouden vientikustannusosuus on kerätty vuosina 1979 ja 1980 maidon markkinoimismaksulla, suuruudeltaan 1 penniä litralta, sianlihan markkinoimismaksulla, 20 penniä kilolta, suurilta sika- ja kanatalousyrityksiltä tulon mukaan määräytyvällä markkinoimismaksulla, lannoitteiden valmisteverolla, 11 penniä kilolta, ja vuonna 1980 lisäksi öljyväkirehuverolla. Edellä mainittujen maksujen ja verojen tuotto, joka vuonna 1979 oli 185 milj. markkaa, arvioidaan vuonna 1980 203 milj. markaksi. Vuonna 1981 maksujen ja verojen tuotto arvioidaan 220 milj. markaksi.

Lain mukaisesti määräytyvä maatalouden osuus vientikustannuksista muodostui vuonna 1979 31 milj. markkaa pienemmäksi kuin mitä markkinoimismaksuilla ja valmisteveroilla kerättiin. Kun vuonna 1980 arvioidaan maatalou-

delta kerättävän osuuden jäävän noin 50 milj. markkaa alijäämäiseksi, luetaan edellisenä vuonna liikaa peritty osuus hyvityksenä maatalouden osuuteen vuonna 1980. Vuodelta 1980 arvioidaan siten siirtyvän vajausta noin 20 milj. markkaa kerättäväksi maataloudelta vuonna 1981. Kun vuoden 1981 tavoitteiden perusteella arvioidaan maatalouden osuuden muodostuvan 305 milj. markaksi, tulisi maataloudelta periä vuonna 1981 yhteensä noin 325 milj. markkaa. Tämä nostaisi markkinoimismaksurasitetta nykyisestä lähes 50 prosentilla.

3. Ehdotetut muutokset.

Hallitus pitää tarpeellisena maataloustuotannon tasapainottamista edelleen siten, että ylituotantoa voidaan supistaa ja vastaavasti lisätä sellaista tuotantoa, jossa omavaraisuuden nostaminen on perusteltua. Koska tuotannon supistuminen ei voi tapahtua sillä nopeudella kuin laissa säädetyt tavoitteet edellyttävät, hallitus ehdottaa lain 15 §:n 1 momentissa vuodelle 1981 säädetyt tavoitteet muutettaviksi samoiksi kuin vuodelle 1980 säädetyt tavoitteet. Ehdotetun muutoksen seurauksena valtion vastattava osuus vientikustannuksista nousee ja vastaavasti maatalouden osuus vähenee meijereiden vastaanottaman maidon osalta 15 milj. litralla, sianlihan viennissä 1 milj. kilolla, kanamunien viennissä 2 milj. kilolla ja leipä- ja rehuviljan viennissä kummassakin 5 milj. kilolla. Samalla hallitus ryhtyy toimenpiteisiin maataloustuotannon tasapainottamiseen tähtäävien toimenpiteiden tehostamiseksi ohjelmalla, jolla maatalouden osuuden vientikustannuksista arvioidaan alenevan tasolle, joka vastaa vuonna 1980 voimassaolevien markkinoimismaksujen ja valmisteverojen tuottoa vuonna 1981 eli 220 milj. markkaa.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnalle hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki**maataloustulolain 15 §:n muuttamisesta.**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 30 päivänä joulukuuta 1977 annetun maataloustulolain (1102/77) 15 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on 29 päivänä kesäkuuta 1978 annetussa laissa (515/78), näin kuuluvaksi:

15 §.

Mikäli meijereiden vastaanottama maitomäärä ylittää vuonna 1979 2 710 milj. litraa, vuonna 1980 2 675 milj. litraa, vuonna 1981 2 675 milj. litraa tai sianlihan, lihajalosteisiin sisältyvä sianliha mukaan luettuna, ja kananmunien vientimäärä ylittää vuosina 1979—1981 seuraavat määrät:

	1979	1980	1981
sianliha, milj. kg	14	13	13
kananmunat, milj. kg	15	12	12

taikka mikäli leipäviljan vientimäärät sekä rehuviljan vientimäärät huomioon ottaen valtion viljavaraston tasausvarastomäärien muutos ylittävät vuosina 1979—1981 seuraavat määrät:

	1979	1980	1981
leipävilja, milj. kg	105	100	100
rehuvilja, milj. kg	210	200	200

maatalous vastaa ylittävän osan vientikustannuksista. Edellä mainittuihin viljan vientimääriin sisältyväksi luetaan myös kotimaisen tarkkelyksen valmistukseen valtion tuella käytetyn vehnän ja ohran määrä. Mikäli valtion tuki mainitulla tavalla käytetyn viljan osalta poikkeaa vastaavan viljamäärän vientituesta, luetaan tarkkelyksen valmistukseen käytetyn viljan määrästä edellä mainittuihin vientimääriin sisältyväksi se osa, joka suoritettulla valtion tuella olisi voitu viedä maasta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 1981.

Helsingissä 3 päivänä lokakuuta 1980.

Tasavallan Presidentti
URHO KEKKONEN

Maa- ja metsätalousministeri *Taisto Täbkämaa*

Laki**maataloustulolain 15 §:n muuttamisesta.**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 30 päivänä joulukuuta 1977 annetun maataloustulolain (1102/77) 15 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on 29 päivänä kesäkuuta 1978 annetussa laissa (515/78), näin kuuluvaksi:

Voimassa oleva laki

15 §.

Mikäli meijereiden vastaanottama maitomäärä ylittää vuonna 1979 2 710 milj. litraa, vuonna 1980 2 675 milj. litraa, vuonna 1981 2 660 milj. litraa tai sianlihan, lihajalosteisiin sisältyvä sianliha mukaan luettuna, ja kananmunien vientimäärä ylittää vuosina 1979—1981 seuraavat määrät:

	1979	1980	1981
sianliha, milj. kg	14	13	12
kananmunat, milj. kg	15	12	10

taikka mikäli leipäviljan vientimäärät sekä rehuviljan vientimäärät huomioon ottaen valtion viljavaraston tasausvarastomäärien muutos ylittävät vuosina 1979—1981 seuraavat määrät:

	1979	1980	1981
leipävilja, milj. kg . .	105	100	95
rehuvilja, milj. kg . .	210	200	195

maatalous vastaa ylittävän osan vientikustannuksista. Edellä mainittuihin viljan vientimääriin sisältyväksi luetaan myös kotimaisen tarkkelyksen valmistukseen valtion tuella käytetyn vehnän ja ohran määrä. Mikäli valtion tuki mainitulla tavalla käytetyn viljan osalta poikkeaa vastaavan viljamäärän vientituesta, luetaan tarkkelyksen valmistukseen käytetyn viljan määrästä edellä mainittuihin vientimääriin sisältyväksi se osa, joka suoritettulla valtion tuella olisi voitu viedä maasta.

Ehdotus

15 §.

Mikäli meijereiden vastaanottama maitomäärä ylittää vuonna 1979 2 710 milj. litraa, vuonna 1980 2 675 milj. litraa, vuonna 1981 2 675 milj. litraa tai sianlihan, lihajalosteisiin sisältyvä sianliha mukaan luettuna, ja kananmunien vientimäärä ylittää vuosina 1979—1981 seuraavat määrät:

	1979	1980	1981
sianliha, milj. kg	14	13	13
kananmunat, milj. kg	15	12	12

taikka mikäli leipäviljan vientimäärät sekä rehuviljan vientimäärät huomioon ottaen valtion viljavaraston tasausvarastomäärien muutos ylittävät vuosina 1979—1981 seuraavat määrät:

	1979	1980	1981
leipävilja, milj. kg . .	105	100	100
rehuvilja, milj. kg . .	210	200	200

maatalous vastaa ylittävän osan vientikustannuksista. Edellä mainittuihin viljan vientimääriin sisältyväksi luetaan myös kotimaisen tarkkelyksen valmistukseen valtion tuella käytetyn vehnän ja ohran määrä. Mikäli valtion tuki mainitulla tavalla käytetyn viljan osalta poikkeaa vastaavan viljamäärän vientituesta, luetaan tarkkelyksen valmistukseen käytetyn viljan määrästä edellä mainittuihin vientimääriin sisältyväksi se osa, joka suoritettulla valtion tuella olisi voitu viedä maasta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1981.